

amb la *consolva*?

CPT.: *Solipede*, contracció per haplogogia del llatí *solidipes*, *-edis*, pròpiament 'el de peus massissos'. *Pissoldis* 'diners' («s'han acabat els *pissoldis*» o «els *pissols*», en parlar pintoresc, alt-emp., Coromines, 1898): a *PISTOLA* he suggerit que vingui d'aquest mot franco-alemany en el sentit de moneda i influència de l'it. *soldi*; si bé també podria ser manllevat d'alguna forma dial. it., manllevada del fr. *petits sous*.

¹ *DAC* Esp. (ja 1914); alabès *sorchi* (Baràibar), arag. *sorche*; en una llista dels malnoms locals lleonesos, a Cespedosa de Tormes: «tío Carlista, tío *Sorche*, tío Voluntario ---» (*RFE* xv, 264); Cejador, *Tesoro ix*, 1581, cub. *solche* «sorche, soldado» (Mtz. Moles). Basc lab. i bnav. *sojjes* «(persona) desvergonzada, immoral, sin consciència; (cosa chocante)» (Azkue), bc-fr. *sojjestu* «perder la vergüenza» (Duvoisin). Veg. també MLWagner, *Argot barcelonais*, que vol derivar-lo del gitano *soschi* o *sorchi* «ánimo, valor» (que crec d'origen hindú), a tort evidentment tenint en compte, el significat, l'accent i la forma de la consonant palatal, que és sonora en portuguès i en català, com en l'original, i sorda en castellà, per tal com no hi ha res semblant a la *g* anglesa en aquest idioma; ja li ho rebutja Spitzer, sense adonar-se tampoc de l'etimologia òbvia, i empitjorant-ho encara en *Litbl.* xxxvi, 367 (i penedit, una altra tampoc possible, *Litbl.* xlviij, 130). Sembla que també deuen ser anglicismes populars en it. vulgar *sórcio* 'soldat' (Giacchi, *Vernacolo fiorentino*, 1878) i *sorcino* id. (Petrocchi).

SOVAR, val. 'pegar, apallissar (a algú)', mot germà del cast. ant. *sovar* id., cast. mod. *sobar* 'fènyer, masegar', i port. *sovar*, que són d'origen incert. □ 1.ª doc.: 1460, JRoig.

«La muller vella, / lo marit jove / que té la *sove*, / fa lo que deu: / mantinga Déu / qui bal pratica: / la que és pus rica, / més ne mereix / ---», «fombres errades / --- / ab bon bastó / veureu *sovar*, / cap, braç, trencar / ---», *Spill*, 1166, 9555; «la batia o *sovava* molt sovent: --- acríter vapulare», JnEsteve, *LiEleg.* i-8-e. No hi ha motiu suficient per afirmar que sigui pres del castellà; Giner i March («El Camí», 14-iv-1934) dóna per segur que és genuí; no serà, però, català antic sinó mossarabisme, no trobant-se ni havent-se trobat més que en terra valenciana; i essent així és clar que JRoig ve a ser una font tan antiga (dins el cat. contaminat de mossàrab) com ho són els testimonis medievals del cast. i port. *sovar*.

Sobre l'etimologia remeto al llarg i documentat *SOBAR* en el *DECH* (v, 273-5), on no vaig tenir present el mot valencià, i vaig quedar en dubte entre tres ètims: ll. vg. *SÜBAGÈRE*, refecció (bastant hipotètica) del ll. cl. *subigere* 'prèmer, espitjar', 'sotmetre', 'masegar'; el ll. *SÜBARE* 'anar calenta una femella'; i un sototàptic o cèltic *SUVA-* 'estimular, provocar, empènyer, oprimir', mot ben documentat en sànscrit, irani, hitita, lituà i gaèlic. Ja llavors feia notar que el fet que en cap dels molts testimonis medievals en cast. no apa-

reix el sentit modern de 'fènyer, masegar', sinó sempre 'assotar, batre, apallissar' feia dubtar de les dues primeres etimologies; el port. *sovar* [S. xvii, clàssics] també reuneix el sentit d'«apallissar» i «trepitjar» amb el de 'fènyer, masegar'; hi ha l'important derivat cast. antiq. *sovajar* 'batre', 'humiliar', gall. *asoballar* «atropellar, humillar, supeditar», i port. *enxovalbar*. I ara, afegint-hi el val. *sovar*, només documentat en sentit semblant, hem de reconèixer que l'esmentat origen pre-romà és més probable que els altres dos.

Sovèn, *sovèndit*, *sovenegar*, V. *sovint* *Sovenir*, V. *venir* *Sovent*, *soveny*, V. *sovint*

¹⁵ **SOVIET**, del rus *sovét* 'consell que donen a algú', 'consell que celebren algunes persones', 'soviet'. □ 1.ª doc.: la premsa des de 1917.

El mot rus s'escrivi *sovet*, però es pronuncia aproximadament *sòviét*.

²⁰ **DERIV.**: *Soviètic*, adaptació del rus *sovétskyj*; *sovietitzar*; *sovietització* i *sovietisme*, poc usats.

Sovin, *sovinablement*, V. *sovint* *Sovinada*, V. *rovina* (RUINA)

SOVINT, del ll. *SÜBİNDE* 'tot seguit, immediatament després', 'successivament', que ja en llatí vulgar té el sentit de 'freqüentment'. □ 1.ª doc.: orígens.

En la llengua antiga eren freqüents les dues formes *sovèn* i *sovin*, una mica menys hi apareixen *sovin* i *sovin*. «--- N'Anfós [X, de Castella] --- fo lo pus larc hom de donar --- per què --- les gens no podien sofrir --- molts mals furs que metia en la terra, axí com de monedes *sovèn* a canviar --- e que ls prenia so que avien ---», «lo rey féu manament que hom combatés la ciutat molt abrivadament, e ls trabuquets que traguessen pus *sovèn* que no sulien fer», Desclot (§§ 5, 40, *NCL.* II, 39.12, 115.16; l'ed. Buchon posa *sovent* en els § 74 i *sovint* en el 75, però poden ser grafies modernitzades, car també posa *sovint* i *sovent* en els §§ citats).

La forma antiga del mot, amb *e*, està assegurada per la rima en Lull: «Ah dolor --- / --- / venits ab tal contrició / perquè pusca trobar perdó, / e faits-me doler tan *sovent* / que tots jorns estia tement», *Medicina de Pecat, De Dolor* (v. 19, la *-t* deu ser grafia modernitzada com feia llavors *NCL.* III, 44). També tenim *sovèn* en *Merav.* (*NCL.* III, 52), *Blanq.* (I, 137.22). És molt freqüent, i només en aquesta forma, en Guillem de Cervera i en Cerverí de Girona, i és *sovèn* la forma més freqüent en la documentació ross. del S. xiv (una quinzena d'exc. en *Inv*LC).

En els mss. de diversos clàssics medievals ho trobem juntament amb *i* i amb *e*. En Eiximenis tenim *sovèn* a la *Do. Comp.* (*CoDoACA* XIII, 315), però *sovin* en els extrems del *Terç*, de *NCL.* VI, 47, 53 etc.; *sovin* en el *Terç* citat pel *DBal.* s. v. *gep*, i en la cita que he donat a *SOBRE*. En els textos lullians també es troba bastant la forma *sovin*: *Blanq.* I, 138.1, 172.14, 246.24; *Merav.* III, 38; *DoPu.* (Gili, 147.1,